

mgr Katarzyna Zawisła

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

„Polityka karna wobec sprawców przestępstw małej wagi”

Instytucja wypadku mniejszej wagi związana jest wyraźnie z określonymi typami czynów zabronionych, które zostały wskazane przez ustawodawcę. Spór o charakter prawny tej instytucji, a także o okoliczności jakie należy brać pod uwagę przy ocenie występowania wypadku mniejszej wagi, powstały wraz z wejściem w życie kodeksu karnego z 1969 roku. Ustawodawca nie zdecydował się jednak na wprowadzenie do kodeksu karnego definicji wypadku mniejszej wagi. W związku z tym zarówno w doktrynie, jak i w judykaturze nie ma zgody co do tego, jakie okoliczności należy brać pod uwagę w kontekście zakwalifikowania danego czynu zabronionego jako wypadku mniejszej wagi.

Przygotowana przeze mnie rozprawa doktorska ma charakter zarówno dogmatyczny, jak i empiryczny. Niezależnie od przeprowadzonej analizy przepisów karnych zawierających instytucję wypadku mniejszej wagi, wielokrotnie powoływałam się również na orzecznictwo sądowe dotyczące tematyki przedmiotowej pracy. Dwukrotnie przeprowadziłam badania empiryczne. W ramach pierwszego projektu badawczego uzyskałam dane, z których skorzystałam z tej części badań, która odnosi się do wypadku mniejszej wagi przestępstwa kradzieży. Drugie badania polegały na analizie tych spraw, w których sąd wskazał na okoliczności przemawiające za przyjęciem wypadku mniejszej wagi.

Przedmiotowa rozprawa doktorska składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, wniosków końcowych oraz wykazu literatury. Niniejsza dysertacja została podzielona na dwie części: teoretyczną oraz empiryczną.

W rozdziale I. odniosłam się typizacji jako procesu ustawowego kształtowania się typu przestępstwa. Dokonałam również analizy charakteru prawnego instytucji wypadku mniejszej wagi.

W rozdziale II. przedstawiłam ewolucję instytucji wypadku mniejszej wagi w polskich przepisach karnych. Omówienie rozpocząłam od polskich kodeksów karnych. W dalszej

kolejności omówiłam regulacje przypadku/wypadku mniejszej wagi, które obowiązywały w prawie karnym wojskowym; dekretach obowiązujących w PRL; a także w aktualnie obowiązujących polskich ustawach karnych skarbowych i innych wybranych ustawach pozakodeksowych.

W rozdziale III. omówiłam wypadek mniejszej wagi na gruncie kodeksu karnego z 1997 roku z podziałem na dwie części: szczególną, w której wyodrębniłam siedem grup przestępstw oraz wojskową, w której wyodrębniłam dwie grupy przestępstw.

W rozdziale IV. analizowałam okoliczności wpływające na przyjęcie wypadku mniejszej wagi na gruncie kodeksu karnego z 1997 roku. Omówiłam funkcjonujące w doktrynie i orzecznictwie koncepcje oraz zagadnienie społecznej szkodliwości czynu.

W rozdziale V. stanowiącym część empiryczną przedstawiłam wyniki badań aktowych w odniesieniu do wypadku mniejszej wagi przestępstwa kradzieży oraz stany faktyczne spraw z 2011, 2012 oraz 2013 roku. Przeprowadzone przeze mnie badania aktowe pozwoliły także na przedstawienie sylwetki sprawcy wypadku mniejszej wagi przestępstwa kradzieży. Dokonałam analizy statystyk w odniesieniu do przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. oraz z art. 278 § 3 k.k. za lata 2010 oraz 2020, a następnie zestawiałam dane statystyczne z wynikami badań własnych. Przeprowadziłam również analizę danych statystycznych w odniesieniu do wypadku mniejszej wagi przestępstwa kradzieży za okres od 2010 r. do 2020 roku.

Bazując na rozważaniach przedstawionych w części teoretycznej, a także wynikach przeanalizowanych akt spraw w ramach przeprowadzonych przeze mnie badań empirycznych oraz danych statystycznych za okres jedenastu lat w odniesieniu do wypadku mniejszej wagi przestępstwa kradzieży, mając jednocześnie na uwadze zmiany wprowadzone w tym okresie przez ustawodawcę, sformułowałam wnioski dotyczące polityki karnej sądów wobec sprawców przestępstw małej wagi.

Katarzyna Zawisła

SUMMARY OF THE DOCTORAL DISSERTATION

“Penal Policy towards Perpetrators of Minor Crimes”

The institution of minor crimes is clearly related to specific types of criminal acts, which were designated by the legislator. The dispute about the legal nature of this institution, as well as about the circumstances to be taken into account when assessing their occurrence, arose with the entry into force of the Penal Code of 1969. However, the legislator did not decide to introduce a definition of minor crimes into the Penal Code. Therefore, both in the doctrine and in the judiciary, there is no consensus as to what circumstances should be taken into account in the context of qualifying a given prohibited act as minor crimes.

The purpose of this dissertation is to discuss the penal policy of the courts towards the perpetrators of minor crimes both dogmatically and empirically in nature. Regardless of the analysis of criminal provisions containing the institution of minor crimes, it can be also repeatedly referred to court decisions regarding the subject of this work. The empirical research has been conducted twice; hence the obtained data in the first one were used in this part of the research that is related to a case of a minor crime of theft. The second study consisted of the analysis of those cases in which the court indicated circumstances supporting the acceptance of minor crimes.

This doctoral dissertation comprises an introduction, five chapters, final conclusions and a list of references. Moreover, this dissertation has been divided into two parts: theoretical and empirical.

Chapter I is devoted to typification as a statutory process of shaping the type of crime. The legal nature of the institution of minor crimes has also been analyzed by the author.

The evolution of the institution of minor crimes in Polish penal regulations has been presented in **Chapter II**. Firstly, this chapter concentrates on the discussion of Polish penal codes. Next, the regulations of minor case/crimes that were in force in military criminal law, decrees in force

in the communist times of PRL as well as in the current Polish fiscal penal laws and other selected non-code laws, have also been taken into due consideration.

Chapter III presents minor crimes on the basis of the Penal Code of 1997, divided into two parts: a special one, in which seven groups of crimes were distinguished, and a military one, in which two groups of crimes were isolated.

The circumstances affecting the acceptance of minor crimes under the Penal Code of 1997 as well as the concepts functioning in the doctrine and jurisprudence and the issue of the social harmfulness of an act have been analyzed in **Chapter IV**.

Chapter V encompasses the empirical part providing results of file research in relation to minor crimes of theft and the facts of the cases from 2011, 2012 and 2013. Moreover, the carried out file research allowed to present the profile of the perpetrator of a less serious theft offence. Additionally, the author analyzed the statistics in relation to the crime under Article 278 § 1 of the Penal Code and from Article 278 § 3 of the Penal Code for the years 2010 and 2020, and then compared the statistical data with the results of own research. Furthermore, the author conducted an analysis of statistical data in relation to minor crimes of theft offense for the period between 2010 and 2020.

Based on the considerations presented in the theoretical part, as well as the results of the analyzed case files as part of the empirical research and statistical data for the period of eleven years in relation to a case of minor theft offence, while taking into account the changes introduced by the legislator during this period, the final conclusions regarding the penal policy of the courts towards the perpetrators of minor crimes have been drawn with success.

Katarzyna Zawisła